آصف بهاند ۲۰۱۵/۰۹/۰۶

د پژواک شلم تلین

او یوه تعزيتي غونډه

هـوښـیاران مــې لــیونی بـولي پـژواکــه
د مستـــانو خُـــم خانـــه کـــې افــلاطـون یم

دا دی د پژواک ویر شل کلن شو. د «کلمه داره روپۍ» خاوند شاعر، نامتو ډيپلومات، زړور ژورنالست او متعهد ليکوال استاد عبدالرحمن پژواک د ۱۹۹۵ کال د جون په اتمه د ۸۶ کلونو په عمر په پیښور کې وفات شو.
ماته د ماسکو د سختو ورځو هغه ورځ ښه په یاد ده چې یوځل لطیف لالا(ډوکتور لطیف بهاند) او بیا ګران دوست زرین انځور احوال راکړ:
« په پيښور کې استاد عبدالرحمن پژواک وفات شوی دی، غواړو چې د افغانستان د فرهنګ ټولنې له خوا د استاد له پاره یوه تعزيتي غونډه جوړه کړو او ...»
استاد عبدالرحمن پژواک دافغانستان دادبي، ژورنالستي،سیاسي اوملي شخصیتونوپه سرلاروکي شمیرل کيږي. پژواک په ۱۹۱۹ م کال زیږیدلی. د حبیبیې لیسې له پای ته رسولووروسته، د کابل د طب پوهنځي ته شامل شو، خو له دوو کلووروسته یې هغه نیمګړی پرېښود او ادبي هڅې یې پیل کړې؛ خو وروسته يې د سکاټلنډ د ادنبورګ په پوهنتون کې د نړیوالو اړیکو او عملي ژورنالیزم په څانګه کې خپلې لوړې زده کړې ترسره کړې. زه د ده ژوند کیدای شي پر دغو څلورو برخو وویشل شي:
۱ ـ زده کړې،
۲ ـ په افغانستان کې ماموریت،
۳ - په بهراو ملګروملتونوکي ماموریت،
۴ ـ تقاعد او د مهاجرت دوره.
په افغانستان کې له ځینو بریالیو ماموریتونو وروسته، په بهرکې د کلتوري آتشې په توګه وټاکل شو، بیا په ملګرو ملتونو کې د افغانستان د سفیر او دایمي استازي په صفت دنده ور وسپارل شوه، په ۱۹۶۷ م کال د ملګروملتونو د عمومي اسامبلې ریاست ته انتخاب شو، وروسته له دې په بن او لندن کې د افغانستان د سفیر په توګه وګمارل شو.
کله چې استاد پژواک د۱۳۷۴ هجري شمسي کال د جوزا په اتلسمه(۱۹۹۵ د جون اتمه) نیټه په پیښورکې وفات شو، په همدې وخت کې ماسکو میشتو افغان فرهنګیانو «دافغانستان د فرهنګ ټولنه» په نامه د روسیې په ماسکو کې یوه فرهنګي ټولنه درلوده چې په ۱۹۹۴ کال کې د ګڼ شمیر افغان فرهنګیانو د هڅو په پای کې تاسیس شوې وه. دې ټولنې وپتیله چې د استاد پژواک له پاره یوه تعزيتي غونډه جوړه کړي. د دې ټولنې د رهبرې مشرتابه په یوه بیړنۍ غونډه کې وپتیل شوه چې دا تعزيتي غونډه د استاد پژواک د شخصیت ته د ښه درناوي په خاطر باید د یوه علمي سیمینار بڼه ولري. د مقالو لیکل او دپژواک په باب لومړنیو موادو او د استاد د شعرونو او آثارو د تر لاسه کولو له

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکني د ليکنيزي بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکي په خير و لولئ

پاره وخت ته اړتیا وه، نو هماغه و د ۱۹۹۵ کال د جون شپږویشتمه نیټه ورته وټاکل شوه او غونډه په همدې ورځ جوړه شوه.
په دې تعزیتي غونډه کې ګڼ شمیرافغان فرهنګیانو او ختیځ پیژندونکو ګډون کړی و. ګډون والو د پژواک د ځوانځیز شخصیت، آثارو او افکارو په باب مقالې، شعرونه او خاطرات بیان کړل.
غونډه د قرآن کریم د څو آیتونو په تلاوت پرانستل شوه. د غونډې مشري ښاغلي زرین انځور کوله. د پژواک غونډه د استاد پژواک په دې شعر پرانستل شوه:

د لیلا نــه پــه یــو ټکــي ډیر ممنون یـــم
چــې پــه ډاګــه راته وایي چې مجـنون یـــم
د وصـــال خـوبـونـه نـه وینم تـل ویش یـــم
کــه د چـــا یــم منت بــاره، دبیلتـــون یـــم
ســـکـنـدر د زمـــانـې یـــم بــې هـنــدارې
چې خــاوند د خـپل ګریـوان او ځنګون یم
دغـــه ســـا چـــې زمـــا ویـنـې زمـــا نـــه ده
ژوندی بل دی، زه یې سیوری د ژوندون یم
مــرګ مــنزل دی د سپیڅلي ژونــدون لاره
لالــهانـد ځـکـه پــه لاره د ژونـــدون یـــم
زمـــا شـعــر کـــې بـــه نوی ژوندون نه وي
خـو پــه خـپلـه ابـدي نـوی مـضمـون یـــم
هــوښـیـاران مـــې لـیـونـی بـولي پژواکه
د مستـــانـو خُـم خـانــه کـــې افلاطون یم

د غونډې په لړ کې دغو کورنیو اوبهرنیو لیکوالو او شخصیتونو د استاد پژواک د شخصیت پر بیلابیلو اړخونو خپلې مقالې او شعرونه واورول:
ــ مشهور ختیځ پیژندونکي، افغانستان پیژندونکي او مورخ پروفیسور ګنکوفسکي،
ــ د رادیو افغانستان پخوانی رییس او تکره ویاند نبي کوشا،
ــ افغانستان پیژندونکي او پښتو پیژندونکي میرمن ګراسیموا،
ــ د کابل پوهنتون پخوانی استاد دوکتور لطیف بهاند،
ــ کیسه لیکوال او نقد لیکونکی زرین انځور،
ــ استاد امان اشکریز،
ــ په کابل کې د ژوندون مجلې پخوانی مسول مدیر ګل افضل ټکور.
د پژواک مرګ د افغانستان د فرهنګ خزان وهلې بڼ باندې یوبل کلک ګزار و چې یوځل بیا یې غمجن فرهنګیان او پر وطن مین افغانان د ویر پر ټغر کینول.
ګران دوست او پیاوړي قلموال، زرین انځور د افغانستان د فرهنګ ټولنې دنشراتي ارګان((پردیس))په پنځلسمه پرله پسې ګڼه کې د استاد پژواک د مړینې په ویرکې داسې لیکلي دي:
« د استاد پژواک د مرګ د غږ په اوریدوسره، د نړۍ په ګوټ ګوټ کې خواره واره افغانان یوازې له دې امله غمګین نه شول چې یو لوی دیپلومات، شاعر او مبارز مړ شو، بلکې زیاتره تأسف له دې امله هم و چې د وطن د تاریخ په داسې حساسو جوړونکو شیبو کې د داسې خبیرو او ملي شخصیتونو مرګ لا زیات غمجنونکي ا وژړونکي دي...
د استاد پژواک د شخصیت وړانګې ترهرڅه لومړی، د افغانستان د ژورنالیزم او مطبوعاتو په پانوکې راوځلیدی. دی له هغوکسانوڅخه و چې د وطن د مطبوعاتو په تاریخ کې یې نوې انګازې او ولولې را پیدا کړې. د همدغسې څو تنو په هلوځلو زموږ ژورنالیستیک او مطبوعاتي بهیر، که په نړیواله کچه نه وي، د سیمې د مطبوعاتي لړۍ سیالی ته برابرشو...
د استاد پژواک د شخصیت دویم اړخ، سیاست او دیپلوماسي ده. دی د وطن د آزادي غوښتونکو ملي شخصیتونو په کتار کې ځرګند مقام لري...
استاد عبالرحمن پژواک د افغانستان د ادبیاتو په تاریخ کې د ستاینې وړځای لري...»

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

پژواک له خلکو او وطن سره بې پایه او بیساري مینه درلوده، دا مینه د ده په دوو وروسیو آثارو (حدیث خون، میهن من) کې ښه ځلیدلې ده. د پژواک دا دوه کتابونه د ده د ورستیو شعري بیلګو او فکري بهیر ښه ځرګندویي کوي.
زه (آصف بهاند) له پژواک سره لومړی استاد بینوا د «اوسني لیکوال» له کړکی نه آشنا کړم، بیا مې د پژواک هنر او له وطن سره مینه په «کلیمه داره روپۍ» کې وپیژندله. د مهاجرت په چاپیریال کې به چې کله کله په ادبي بنډارونو کې دوستانو د پژواک سره د لیدنو خاطرات بیانول، ما ته به رخه را تله او زړه کې به مې ویل چې کاشکې خدای پر ما هم د دې ځو اړخیز شخصیت لیدل لوروڵي وای خو...
ګران دوست زرین انځور په پیښور کې ډیر ځلې ور سره لیدلي و. د ده له خولې مې اوریدلي او په مقالو کې مې یې لوستي چې ویل به یې:
«... په پیښور کې به چې کله د افغانستان د کلتوري ټولنې له یارانو سره د پژواک لیدلو ته تللو، نو موږ ته به یې د خپلو آثارو نمونې اوروڵې او په «سپیدې» او «خپلواکي» کې به یې د نشر له پاره را کولې. د ده وروستی شعري نمونې د یو ژور درد او ویر لرونکې دي، د یو ستر وطني ویر او درد ځرګندوی دي. راځئ دغه یوه کوچنۍ نمونه یې واورئ:
چــې په زړه مــې د ژونــدون نــوی بــار شي
لــکه ګــل تــر او تــازه د زړه پــرهــار شــي
پــه یـــو دم د خــاطــراتــو لـــه نـسیمـه
ځان مې سوړ او بیا مې سور لکه انګار شي
کــلـه کــلـه داسې وخـت پــر سـړي راشـــي
چې جــام مات کــړي او بیسده د خـمـار شي
هغـه زړه چې بـــې نیـــازه مستي غـــــواړي
خــدای دې نه کــا چې ساقي ته امید وار شي
د امید ډیــوه چې مــړه شي هیلـه مـــه کــړه
چــې بَـل بیــا په سترګو اور د انتظار شــي
داســې تــوره تــروږمــی ده په دې بڼ کــې
چې د شپې مرغه په ورځ کې په کوکار شي
دا وطــن د کــومې پیغلې تــور اوربـل دی
چې بــاد نه وي لا مهلی تـــار و مـــار شي
ګــنـهکار یـــم خـــو ګـنـــاه مــــې آزادي ده
ځوک به دې خوږې ګـناه نه توبه ګار شـــي
پای

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ